

Katedra: Religionistiky

Akademický rok: 2019/2020

## Posudek vedoucího bakalářské práce

Pro: Pavel Hicl

Studijní program: Filosofie

Studijní obor: Religionistika

Název tématu: **Konverze k islámu v České republice**

Předkládaná bakalářská práce má být opravou stejnojmenného textu, který nebyl doporučen školitelem ani oponentem v akademickém roce 2017-2018. Oproti textu první předložené verze je možno zaznamenat vylepšený teoretický úvod k problematice (fenoménu) konverze jako takové. Na druhou stranu není dobře uchopena konverze z islámských pozic. Autor například konstatuje (s. 15): „*Pro to, aby se jedinec stal muslimem nejsou potřeba svědkové, Bůh zná vše a také to, že jedinec šahádu sám řekl a před bohem je muslimem. Pro písemné potvrzení nebo potvrzení v komunitě je nutné šahádu říci před svědky (dvěma jinými muslimy)*“. Vlastní záměr stát se muslimem (*níja*) je pochopitelně základní podmínkou pro konverzi, zároveň se tímto aktem konvertita hlásí k *ummě*-obci muslimů, takže akt konverze, realizovaný před svědky, není pouhým „písemným stvrzením“, ale činem, kterým se konvertita začíná socializovat jako muslim a je takto rozeznán svými bližními z řad muslimů.

V kapitole 1.1 *Teorie sociálního konstruktivismu* (strany 16-23) nedošlo oproti původnímu textu k zásadnímu zlepšení. Jedná se v lepším případě o parafrázi, v horším případě o mírně pozměněný původní text, který ovšem zdaleka není tím, čím by měl být–totiž autorovou vlastní interpretací výchozího textu. Tento nedostatek charakterizuje i následující kapitoly, věnované konverzi a identity v pojetí Bergera s Luckmannem.

Kapitola 1.4 *Historická specifika konverze k islámu na našem území* je drobně pozměněným opisem z publikace MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy*.

Vzhledem k omezení na jednu publikaci z roku 2008, zde zcela chybí nastínění aktuální situace, která je zpracována v odborných časopisech Orientálního ústavu AVČR, také např. v periodiku Dingir.

Zásadní problém představuje způsob jakým byl proveden samotný výzkum mezi konvertity. Přes výtky, vyjádřené v minulých posudcích (k tomu detailně viz tehdejší posudky), autor ani v tomto případě nezjednal nápravu. Komunity muslimů jsou opět osloveny pouze prostřednictvím elektronické korespondence, na kterou představitelé těchto komunit nereagovali, autor se pak omezil na šetření prostřednictvím soc. médií. Takovýto postup by byl zajisté přijatelný, jednalo-li by se o výzkum v rovníkové Africe, v rámci České republiky je zcela legitimní požadovat osobní kontaktování členů komunit. V případě, že by autor ani tak neuspěl, bylo by bývalo vhodné změnit parametry práce, neboť není možné se zabývat sociologickým uchopením náboženského fenoménu, aniž by výzkumník znal sociální prostředí, v jehož rámci se tento fenomén objevuje. Teoretická východiska z první části práce se nijak nepodílejí na interpretaci dat, získaných rozhovory s konvertity v druhé části práce. Jakýsi náznak snahy o interpretaci představuje pouze *Závěr* (strany 77-78). Ostatní pasáže jsou pouze parafrází rozhovorů.

*Závěr*: Přes vylepšení dílčích pasáží (zejm. teoretického úvodu na stranách 16-24), není možno konstatovat, že by text dostal kýženým změnám, naznačeným v posudcích k předchozí variantě práce. Autor neprokázal, že by si osvojil metodu terénního výzkumu, stejně tak neprokázal, že by uměl propojit teoretická východiska se získanými fakty. **Práci doporučuji přepracovat v souladu se skutečnostmi výše uvedenými (hodnocení F).**

V Praze 17. 8. 2020

Mgr. Štěpán Lisý, M. A., Th. D.